

Notat om kommunal konkurrenceudsættelse

Formål

Formålet med dette notat er, at skabe det bedste beslutningsgrundlag for en kommende politisk proces, som har som overordnet formål, at øge den kommunale konkurrence udsættelse i et betydeligt omfang.

Baggrund

Mange kommuner udsætter løbende opgaver for konkurrence. Det sker typisk for at teste markedet for bedre løsninger og ikke mindst priser på de mange skattefinansierede opgaver. Konkurrencen skal sikre, at opgaven udføres af den bedste leverandør, med den bedste kvalitet og/eller til den bedste pris, uanset om en privat virksomhed eller kommunen selv vinder opgaven. Vinder den private leverandør opgaven, udliciteres opgaven.

Hvad siger Produktivitetskommissionen

Produktivitetskommissionen slog i foråret 2014 fast, at der er opgaver samlet i den offentlige sektor på 288 mia. kr., der i dag ikke er udsat for konkurrence. Produktivitetskommissionen slog samtidig fast, at der som hovedregel er økonomiske gevinster forbundet med at øge konkurrencen.

Det har været påpeget i den offentlige debat, at det ikke i praksis er muligt at konkurrenceudsætte alle opgaver. Det er bl.a. fremhævet, at myndighedsopgaver, der ikke kan udføres af eksterne leverandører, bør fraregnes.

Analysen viser, at der i kommunerne er opgaver for yderligere 64,7 mia. kr., der kan konkurrenceudsættes. Dette tal er beregnet med en forudsætning om, at det er muligt for samtlige kommuner, at konkurrenceudsætte lige så mange opgaver som de tre kommuner, der på hvert af de 34 opgaveområder har mest konkurrenceudsættelse.

Det vil svare til, at det samlede antal opgaver, der bliver konkurrenceudsat, er 122 mia. kr., eller en konkurrenceudsættelsesgrad på 55 pct. mod 25,7 pct. i 2013.

Nuværende konkurrenceprofil

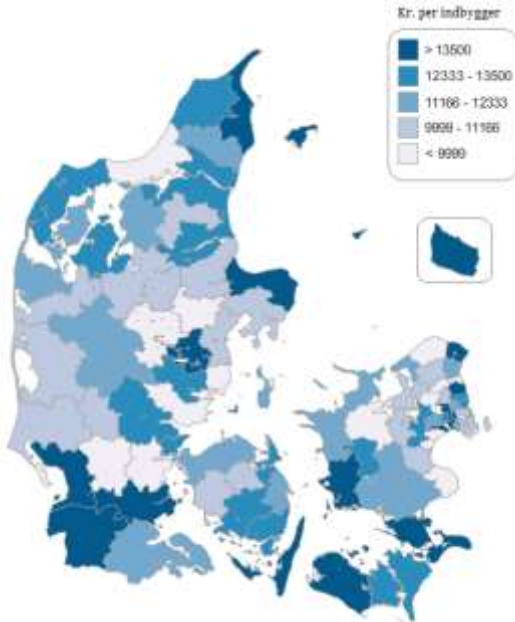
I kommunerne er det i dag primært de tekniske områder der konkurrenceudsættes, herunder drift og vedligehold af veje og grønne områder – altså de ikke borgenære områder. Derimod ses der meget sjældent en konkurrenceudsættelse af de borgernære områder, herunder ældrepleje.

Besparelsespotentiale

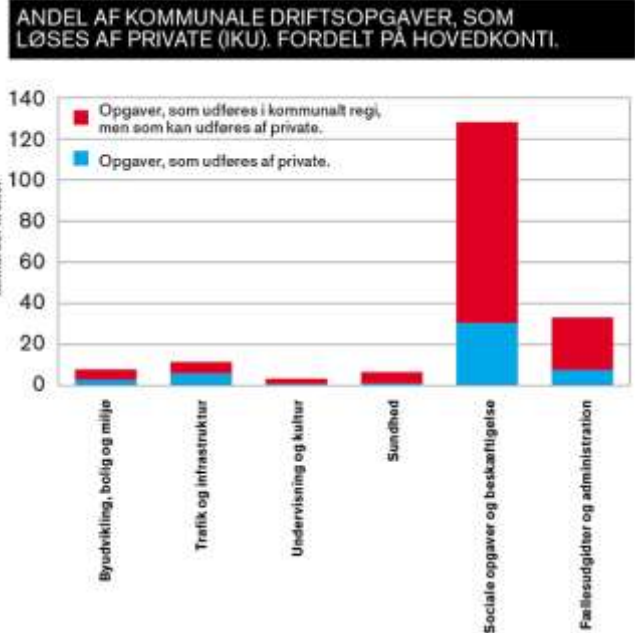
Hvis man kigger på hvor besparelsespotentialet er størst er der ingen tvivl om, at det er inden for de borgernære områder, herunder det sociale område, undervisning, ældrepleje og administration. De sociale områder udgør ca. 60% af de opgaver, som vurderes af være egnede til konkurrenceudsættelse, hvorfor det også er inden for disse områder, at besparelsespotentialet er størst.

Procentuel konkurrenceudsættende hos de tre bedste kommuner	IKU
022 Jordforsyning	98,7 %
025 Faste ejendomme	86,0 %
028 Fritidsområder	97,8 %
032 Fritidsfaciliteter	97,9 %
035 Kirkegårde	100 %
038 Naturbeskyttelse	100 %
048 Vandløbsvæsen	100 %
052 Miljøbeskyttelse	99,5 %
055 Diverse udgifter og indtægter	100 %
058 Redningsberedskab	99,3 %
222 Fælles funktioner	95,1 %
228 Kommunale veje	100 %
232 Kollektiv trafik	100 %
235 Havne	100 %
322 Folkeskolen m.m.	47,9 %
330 Ungdomsuddannelser	34,5 %
332 Folkebiblioteker	28,4 %
335 Kulturel virksomhed	89,1 %
338 Folkeoplysning og fritidsaktiviteter m.v.	77,5 %
462 Sundhedsudgifter m.v.	44,3 %
525 Dagtilbud m.v. til børn og unge	26,2 %
528 Tilbud til børn og unge med særlige behov	85,4 %
532 Tilbud til ældre og handicappede	48,9 %
535 Rådgivning	100 %
538 Tilbud til voksne med særlige behov	73,3 %
546 Tilbud til udlændinge	100 %
548 Førtidspensioner og personlige tillæg	100 %
557 Kontante ydelser	100 %
558 Revalidering	100 %
568 Arbejdsmarkedsforanstaltninger	86,4 %
572 Støtte til frivilligt socialt arbejde og øvrige sociale formål	100 %
645 Administrativ organisation	32,1 %
648 Erhvervsudvikling, turisme og landdistrikter	100 %
652 Lønpuljer m.v.	65,1 %

Størst potentiale for at øge konkurrenceudsættelsen

Kilde: Dansk Erhverv på baggrund af KL's IKU-værktøj

Kilde: Danske Kommuner

Stort potentiale for Slagelse Kommune

Hos de 10 kommuner som udbyder flest opgaver i Danmark, udbydes dog fortsat kun ca. 38 %, af de opgaver som kunne udbydes. I Slagelse er tallet blot ca. 27 %. I en netop offentliggjort rapport fra DI omkring konkurrenceudsættelse, peges der således på, at vi i Slagelse Kommune kan spare 66 mio. kr. hvis vi blot udbyder kommunale opgaver på niveau med de bedste 10 kommuner.

Nye eksportmuligheder

Mens Sverige i dag har en omfattende eksport af drift af velfærdsydelser på bl.a. ældreområdet, driver næsten ingen private danske selskaber plejehjem, skoler, børnehaver mm. i udlandet. Det skyldes til dels, at danske virksomheder ikke har mulighed for at bruge et privat hjemmemarked som reference for deres produkter, for et sådan marked findes, jf. ovenfor, kun i begrænset omfang i Danmark. Vi går desuden glip af en afgørende erfaringsopsamling fra et privat marked, samt et kæmpe milliardpotentiale for danske virksomheder.

Pro og kontra

Som i enhver anden politisk proces, er der både argumenter for og argumenter i mod. Selv om dette notat tager et klart udgangspunkt i en pro holdning til konkurrenceudsættelse, er det dog også helt afgørende, at der tages højde for den række af kontrasympunkter, som der ganske givet vil være omkring dette emne. Ved at tage disse – både følelsesmæssig men også reelle bekymringer alvorligt – kan der arbejdes seriøst med modsvar til disse bekymringer.

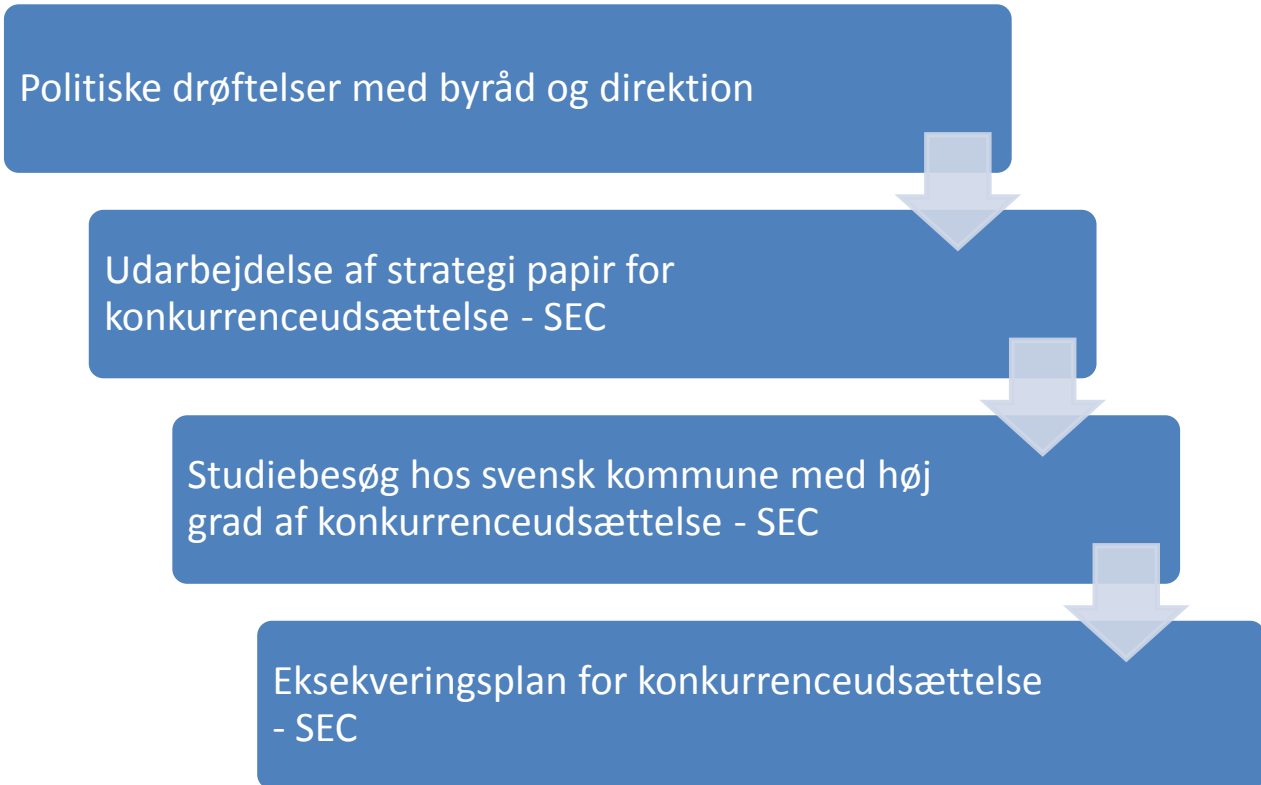
Pro: Øget konkurrenceudsættelse	Kontra: Øget konkurrenceudsættelse
<p>Betydeligt besparelspotentiale. 66 mio. kr. ved at gøre som de bedste.</p> <p>Bidrager til innovation og nytænkning, da tilbudsgiverne kan byde ind med nye løsninger og teknologier på opgaven.</p> <p>Etablering af private lokale udbydere, som efterfølgende vil kunne bruge de kommunale opgaver, som løftestang til udvikling af forretningen uden for Slagelse Kommune.</p> <p>I forbindelse med ældrepleje ligger der et meget stort eksportpotentiale, idet fx Kina efterspørger løsninger inden for dette område.</p> <p>Udarbejdelsen af det konkrete udbudsmateriale, skærper den kommunale bevidsthed om opgaven som sendes i udbud.</p> <p>Bedre og mere fokuseret styring af de projekter, der udbydes i form af kontraktstyring.</p> <p>Forbedret image i f.eks. DI og Dansk Byggeris Erhvervs klimaundersøgelser og dermed større chance for at tiltrække nye virksomheder.</p>	<p>Vil give en vis politisk og folkelig uro – godt konfliktstof for medierne.</p> <p>Udbredt bekymring for, at det er svært at sikre en kommunale kontrol med opgaveløsningen.</p> <p>Fare for at der bliver tale om en ren spare øvelse, som vil forringe kvaliteten for borgerne.</p> <p>Usikkerhed omkring personaleforhold – hvad sker der med de kommunale ansatte og vil det blot øge ledigheden i kommunen?</p> <p>Vil typisk give en del uro internt i den kommunale administration, grundet usikkerhed og også en vis træghed omkring forandringer.</p> <p>En betydelig opgave at beskrive og formulere de enkelte udbud. Det er derfor afgørende at de enkelte MED-udvalg, bliver positive medspillere og ikke modspillere.</p> <p>Den politiske indflydelse mindskes, da opgaverne styres gennem kontrakt. Dette kan også medføre en oplevelse af mindre indflydelse i borgernes optik.</p> <p>Stiller store krav til den kommunale administration som kontraktstyre.</p>

Målsætning og mål

For alle kommuner gælder det, at det økonomiske råderum er blevet mindre – kommunerne er under stærkt økonomisk pres. Derfor har de fleste kommuner, inden for de sidste 2-3 år, haft et øget fokus på effektivisering, og besparelser. En øget konkurrenceudsættelse vil være et afgørende virkemiddel i kommunernes bestræbelser på at få mest muligt ud af skattekroneerne. **Mest muligt velfærd for pengene!**

For at skabe et klart billed af hvad denne øgede konkurrenceudsættelse skal resultere i, foreslår vi en formulering af målsætninger inden for tre tidsperspektiver 1-3 år, 3-5 år og 5-10 år. Dette for at signalere, at der skal høstes på den korte bane, men også at ambitionerne er større end blot at følge med de bedste. Vi ønsker ganske enkelt at være de førende på dette område. Vi skal gøre opmærksomme på, at DI peger på, at der i Slagelse vil kunne spares 66 mio. kr. om året, alene ved at konkurrenceudsætte fra de nuværende 27 % til de bedstes 35%.

Beslutningsproces

Videre proces

Såfremt det politisk besluttes at gå videre med processen nedsættes en styregruppe med repræsentanter fra Slagelse Kommune (politikere), Slagelse Erhvervscenter (Bestyrelsen), Arbejdsgiver- og arbejdstagerrepræsentanter samt udvalgte virksomheder.

Formålet er blandt andet at udvælge områder som konkurrenceudsættes, udarbejde køreplan, retningslinjer, kommissorium m.m.

Endvidere nedsættes en arbejdsgruppe med repræsentanter fra administrationen i Slagelse Kommune, Slagelse Erhvervscenter, relevante repræsentanter fra erhvervslivet f.eks. revisor og erhvervsfolk fra relevante brancher. Arbejdsgruppen suppleres ad hoc med relevante centerchefer, når deres respektive områder screenes.

Arbejdsgruppen gennemgår samtlige fagområder i Slagelse Kommune efter Styregruppens køreplan.

Forskellige strategiske tilgange kan vælges, som f.eks. områder hvor der er mest at spare, områder hvor der ikke er borgere involveret, som f.eks. børn, unge, ældre, socialt udsatte etc.

Erhvervscentret vil foreslå, at der startes op inden for de fysiske/tekniske områder som f.eks. parker, grønne områder i det hele taget, stadionanlæg, rengøring af offentlig rum m.v.

Helt konkret er Slagelse placeret i bunden i den seneste Erhvervs klimaundersøgelse fra Dansk Byggeri omkring udlicitering inden for det tekniske område og størrelsen på Kommunens Materielgård – flere end 2 ansatte pr. 1.000 indbyggere, som en af de få kommuner i Danmark.

Tidsplan

Nedenfor er skitseret en sandsynlig tidsplan:

2015

August: Møde Slagelse Kommune og Slagelse Erhvervscenter, hvor projektet og den videre proces aftales
September: Byråd eller økonomiudvalg på studiebesøg hos svensk kommune. Politisk behandling i Økonomiudvalget, eventuelt fagudvalg
Oktober: Nedsættelse af Styregruppe og første arbejdsgruppe

2016

Februar: Oplæg til udbudsmateriale for et udvalgt område (eksempelvist grønne områder) færdigt
Marts: Udbud
April: Aflevering af tilbud
Maj: Kontrakt med "udfører" på plads

Så snart Arbejdsgruppen har afleveret første oplæg nedsættes ny Arbejdsgruppe med "kernen" fra første Arbejdsgruppe + ny(e) relevante centerchef (er) samt erhvervsfolk således det bliver en løbende og glidende proces, hvor opsamlede erfaringer hele tiden bruges.